

УДК 338.378

*Бабовал Н.Р.,
здобувач*,
Тернопільський національний економічний університет*

РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Україна не може бути поза процесами глобалізації та тенденцій світового розвитку міжнародного ринку праці. Тому необхідно на державному рівні забезпечувати організацію освітніх послуг з урахуванням нових вимог до фахівців європейського рівня. Це дає підстави вважати, що розробка стратегічних напрямів розвитку ринку освітніх послуг та удосконалення державних механізмів регулювання його діяльності вбачається нагальним завданням сьогодення, що визначає актуальність пропонованої статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні ідеї теорії інфраструктури сформулювали в своїх працях українські економісти С. Мочерний, А. Гальчинський, В. Геець, О. Власенко, О. Дацій, Т. Титаренко, О. Кудрейко, а також зарубіжні вчені Й. Шумпетер, О. Тоффлер, М. Кастельс, П. Друкер. Але, незважаючи на значні наукові надбання в дослідженні цієї проблеми, подальшої розробки

* *Наук. керівник: Гринчуцький В.І. – д-р екон. наук, проф.*

потребують теоретико-методологічні та прикладні аспекти механізму формування та розвитку інфраструктури ринку освітніх послуг у відповідності з вимогами сучасних процесів в Україні.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у вивченні стану функціонування інфраструктури ринку освітніх послуг; з'ясуванні проблем сучасного розвитку інфраструктури ринку освітніх послуг, визначенні його впливу на процеси розвитку економіки країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі на ефективну діяльність вищої школи мають вплив різні інфраструктури, а саме: науково-дослідні установи, різні організації контролю й оцінки діяльності ВНЗ, міжнародні та донорські організації, консалтингові підприємства з підготовки та перепідготовки кадрів, інститути підвищення кваліфікації, засоби масової інформації, видавництва, бібліотеки тощо.

Ми погоджуємося з вченими, які розглядають інфраструктуру як економічну категорію, тобто під інфраструктурою розуміють сукупність базових галузей і економічних відносин між людьми у процесі їх діяльності щодо забезпечення умов виробництва, розподілу, обігу та споживання, а також відповідної суспільної форми. Саме у процесі спеціалізації, кооперування, обміну діяльністю та інших форм соціально-економічних відносин продукція і послуги постачаються від одного суб'єкта господарювання до іншого. Важливим елементом інфраструктури як категорії економічного способу виробництва є організаційно-економічні відносини [1, с. 180].

Під інфраструктурою ринку освітніх послуг необхідно розуміти сукупність організаційно-правових форм, через які здійснюються його формування, регулювання та розвиток. Інфраструктура цього ринку має свою структуру та виконує соціально-економічну функцію.

Розвиток інфраструктури ринку освітніх послуг становить собою складний процес, мета якого полягає у систематичному впровадженні нововведень, які спрямовані на підвищення якісних та кількісних показників освітнього потенціалу. Підведення їх до рівня стандартів розвинутих країн, опанування новими знаннями, новими технологіями та їх практичне застосування. Таким чином, це забезпечить процес формування власного інноваційного потенціалу та конкурентоспроможність нашої держави [2].

Об'єктами інфраструктури ринку надання освітніх послуг виступають: органи держави та місцевого самоврядування; заклади освіти, незалежно від рівня акредитації; науково-дослідницькі установи, які мають вплив на забезпечення формування попиту і пропозиції освітніх послуг. Важливе місце в інфраструктурі ринку надання освітніх послуг належить й інноваційним закладам: науковим паркам, технопаркам, дослідницьким установам, які підвищують діяльність науково-дослідної діяльності вищої школи.

Інфраструктура ринку з надання освітніх послуг здійснює виконання ряду функцій, а саме: забезпечує організаційно-правове становлення ринку освітніх послуг; сприяє процесу державного регулювання економіки та контролю ринку з надання освітніх послуг в державі й регіонах; здійснює інформаційне оповіщення учасників ринку освітніх послуг; забезпечує формування попиту та пропозиції освітніх послуг у всіх регіонах держави; виконує поєднання ринку освітніх послуг та ринку праці на регіональному та державному рівнях.

Перед інфраструктурою ринку освітніх послуг стоїть завдання забезпечувати зв'язок з ринком інноваційного продукту та ринком кваліфікованої робочої сили. Оскільки, створення інновації можливе тільки тоді, коли існуватиме попит на них, й буде затребувана кваліфікована робоча сила. Таким чином, з цього випливає як економічна, так і соціальна сутність поняття інфраструктури ринку надання освітніх послуг.

Розвиток інфраструктури ринку надання освітніх послуг залежить від розвитку економіки в цілому. Трансформаційні ринкові процеси, які відбуваються у нашій державі, однозначно впливають на діяльність навчальних закладів, незалежно від рівня їх акредитації чи форми власності. Вони виступають суб'єктами господарської діяльності, тому на них впливають усі економічні процеси, наприклад: процеси приватизації, зростання частки сектора послуг, зміна структури промислового виробництва, фінансова криза, боротьба з безробіттям, міжнародні інтеграційні процеси тощо.

Особливість суб'єктів інфраструктури ринку надання освітніх послуг полягає в тому, що вони працюють на двох ринках, а саме: ринку освітніх послуг та ринку праці, на які мають вплив закони попиту та пропозиції. Таким чином, актуальним залишається створення в державі професійно-зорієнтованої програми, яка займалася б залученням молоді до різних видів діяльності, основним завданням якої є створення сприятливих умов професійного самовизначення вибору професії з врахуванням здібностей та інтересів особистості.

Ми погоджуємося з судженням О. Кудрейка, який зазначає, що необхідне розроблення та впровадження державної програми відновлення професійного потенціалу держави та регіонів; забезпечення варіативності та гнучкості освітньо-професійних програм з урахуванням змін на ринку праці та попиту на нові професії; надання можливості безоплатної первинної професійної підготовки у державних та комунальних навчальних закладах; розвиток співпраці з підприємствами та залучення до профорієнтаційної роботи центрів зайнятості населення, соціальних служб тощо [2].

Інфраструктура ринку надання освітніх послуг створює економічні умови для його розвитку та функціонування. Вона, безумовно, має вплив на зміни у співвідношенні як платного, так і державного сегменту освіти, а також - на якість та доступність освітніх послуг.

Якщо розглядати регіональну інфраструктуру розвитку ринку освітніх послуг, то її варто представити як певну систему відносин адміністрації регіону, органів місцевого самоврядування та держави, науково-дослідних установ, освітніх навчальних закладів. Усі вони сприяють передачі знань та інновацій. Система інфраструктури ринку надання освітніх послуг має розвиватися в різних соціальних формах, окремих типах власності та забезпечити ефективно їх функціонування.

Уже стало звично, що інфраструктуру вищої освіти України не можна уявити собі без підтримки міжнародних та донорських організацій. В Україні працюють десятки міжнародних та іноземних організацій (Фонд «Відродження», USAID, IREX, ACCELS, Fulbright Committee, British Council, Французький культурний інститут, Німецька служба академічних обмінів (DAAD) та багато ін.), які на конкурсній основі надають стипендії, гранти, адмініструють платні міжнародні стандартизовані екзамени (TOEFL, SAT, GRE та ін.), надають інформаційно-консультативні послуги та сприяють академічним обмінам. Щорічна допомога міжнародних організацій в галузі освіти оцінюється в 30 млн. доларів. В рамках співпраці з цими організаціями в Україні реалізуються різноманітні освітні проекти (Мегапроект трансформації освіти фонду «Відродження», Інформаційні та інноваційні центри в регіонах за програмою ТЕМПУС/ТАСІС, міжнародні проекти КОПЕРНІКУС, «Акт на підтримку свободи», «Освіта заради реформ» тощо [3, с. 44].

У системі вищої освіти велике місце займає мережа навчальних та наукових бібліотек. Так, бібліотеки при ВНЗ мають багатомільйонні фонди видань, які формуються протягом десятиліть. Вони забезпечують навчальні та початково наукові запити як студентського, так і викладацького персоналу. А уже більш науково-дослідницькі потреби задовольняє територіальна система обласних наукових бібліотек на чолі з Національною бібліотекою України імені В. Вернадського, обсяг фонду якої становить близько 15 млн. примірників.

Найбільшою спеціалізованою бібліотекою освітнього простору є державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. Її фонд становить близько 600 тис. примірників, у якому зберігаються видання XVII - поч. XX ст. психолого-педагогічного спрямування. Понад 23 тис. документів бібліотеки (видання 1615-1917 рр.) віднесено до національного культурного надбання України. Бібліотека є науково-методичним центром мережі освітянських бібліотек України, яких налічується близько 20 тис. [4].

В Україні існує мережа універсальних та спеціалізованих видавництв, які активно працюють у галузі видання навчальної, наукової та періодичної освітянської літератури. Вони поділяються на такі групи: спеціалізовані державні видавництва, видавництва вищих навчальних закладів та приватні видавництва. Так, до першої групи видавництв відносимо: «Педагогічна преса» та «Освіта». Видавництво «Педагогічна преса» видає «Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України», офіційну газету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Освіта України», журнали «Вища освіта України», «Гуманітарні науки» та ряд інших видань. Видавництво «Освіта» - навчальну та методичну літературу за державним замовленням [2].

Вищі навчальні заклади утримують власні видавництва, які дозволяють оперативно видавати невеликими накладками навчальну, наукову та методичну літературу своїх авторів. Проте в комерційному відношенні навчальні та наукові видання друкуються приватними видавництвами, які забезпечують необхідні накладки й якість видань.

Мережа електронних інформаційних ресурсів в Україні розвивається швидкими темпами. Український інтернет-контент постійно оновлюється, так, зокрема, всі вищі навчальні заклади мають власні сайти, на яких розміщується не лише рекламна інформація, а й навчально-методична. Також тут розміщуються електронні версії монографій, підручників і посібників.

На сьогоднішній день розвиток інфраструктури ринку надання освітніх послуг вимагає нових інноваційних підходів у впровадженні освітньо-наукового процесу у ВНЗ та потребує комплексного забезпечення. На регіональному рівні органи влади повинні брати активну участь у створенні навчально-наукових інноваційних центрів відповідно до запиту регіону. Має діяти, так звана, модель взаємного партнерства: вищий навчальний заклад – індустрія (промисловість) - держава.

На сучасному етапі існують бар'єри, які стримують розвиток інфраструктури ринку освітніх послуг, тому має створюватися нова парадигма взаємовідносин навчальних закладів як з міністерствами і роботодавцями, так і з системою вищої освіти держави в цілому.

Інтеграція України у світовий освітньо-науковий простір вимагає суттєвих покращень у розвитку інфраструктури ринку надання освітніх послуг. Це, безумовно, передбачає підвищення рівня практичної підготовки студентів для їх успішного працевлаштування. Для цього необхідне налагодження співпраці з підприємствами, організаціями, фірмами для проходження практики студентами та подальшого працевлаштування.

Отже, розвиток ринку освітніх послуг повинен враховувати традиційні галузі виробництва, на які орієнтується кожний регіон, та формувати пропозицію висококваліфікованих спеціалістів необхідних

професій для галузей. Для кожного регіону характерні як внутрішні, так і зовнішні чинники розвитку, а також різний природно-ресурсний і економічний потенціал тощо.

Процес розвитку інфраструктури ринку надання освітніх послуг міцно пов'язаний з інноваційною інфраструктурою в межах національної інноваційної системи. Він охоплює всі ланки інноваційного процесу: освіта - науково-дослідницька діяльність – виробництво – споживання, де важливу роль виконує наукова інфраструктура університетів, яка має забезпечувати інтеграцію освітньої та науково-дослідницької діяльності. Так, у великих регіонах знаходяться потужні ВНЗ, які мають усі перспективи для створення в них центрів передових технологій. Як зазначають вчені Т. Титаренко та О. Кудрейко, в світі, на сучасному етапі, склалася чітка класифікація інноваційних структур, згідно з якою правомірно виділити такі основні типи: технополіси, технопарки (дослідницькі, технологічні, промислові, аграрні), інноваційні центри, спеціальні економічні зони тощо [2].

Координацію та інтеграцію науки з виробництвом, адаптацію інноваційної діяльності до міжнародних нормативів повинна здійснювати інноваційна інфраструктура через свою складову – технополіс.

Технополіс - це науково-промисловий комплекс, створений для виробництва нової прогресивної продукції або розроблення нових технологій на базі тісних відносин з університетами і науково-технічними центрами. У ньому поєднуються наука, техніка і підприємництво, здійснюється тісне співробітництво між академічною наукою, підприємцями, місцевими і центральними органами влади [5].

Технополіс виступає найбільш прогресивною і всеосяжною формою організації науки і виробничих комплексів інноваційно-підприємницької діяльності. Технополіси найбільш розвинуті у США, які функціонують майже в кожному штаті. Центром одного з відомих технополісів став Гарвардський університет, Масачусетський технологічний інститут поблизу Бостона з виробництва міні-комп'ютерів та ряд інших. Технополіси Європи: Великобританія - знаменитий Кембріджський університет (спеціалізується на оптиці та комп'ютерних технологіях); Франція - функціонує більше 40 технопарків, найбільший з них Іль-де-Франс поблизу Парижу (спеціалізується на впровадженні новітніх технологій у електроніці, фармакології та товарів підвищеного попиту).

В Україні технополісів, на превеликий жаль, немає. Наша держава володіє величезними можливостями щодо цього. Українцям необхідна довгострокова добре продумана урядова програма, а також відповідне фінансове забезпечення. Поки що науковці консолідується довкола великих науково-дослідних центрів Києва, Харкова, Дніпра, Одеси, Львова та Донецька і, можливо, в майбутньому наукова слава прийде і до України.

Проте в Україні у провідних ВНЗ, незважаючи на обмеження лабораторної та експериментальної бази, науковці проводять різноманітні наукові дослідження, які не завжди досягають бажаних результатів, оскільки в нашій державі відсутній належний зв'язок з промисловими підприємствами.

Технологічний парк – інноваційна структура, до складу якої входять фірми і лабораторії, зосереджені на впровадженні високих технологій. Вони переважно розташовані на спільній території. У складі парку може бути реалізований цикл «дослідження – розробка - серійне виробництво». Технопарки є однією з найбільш вдалих форм інтеграції науки та виробництва.

Створення та функціонування технопарку спрямовані на максимальне зближення науки та виробництва, прискорення передачі та впровадження результатів науково-дослідної діяльності у сферу матеріального виробництва для їх комерціалізації. Він засновується для розвитку та просування наукомістких технологій, формування та підтримки нових ризикових проектів та підприємств, що їх упроваджують [6, с. 189-190].

Станом на 2014 р., відповідно до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», в Україні з 16 технологічних парків насправді функціонують лише 8: «Інститут електрозварювання імені Є. О. Патона», «Інститут монокристалів», «Вуглемаш», «Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка», «Інститут технічної теплофізики», «Укрінфотех», «Київська політехніка» та «Інтелектуальні інформаційні технології» [7].

Паркоутворення – це особлива категорія інфраструктурних проектів, до яких входить й інфраструктура ринку освітніх послуг. Так, при ВНЗ IV рівня акредитації можуть утворюватися наукові парки, мета яких полягає у розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності у науковій установі, ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, матеріально-технічної бази для комерціалізації результатів наукових досліджень і їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках [8].

Отже, розвиток інфраструктури ринку освітніх послуг – це складний процес, мета якого полягає у систематичному впровадженні нововведень, спрямованих на підвищення якісних та кількісних характеристик освітнього потенціалу до рівня стандартів розвинутих країн, опанування новими знаннями, новими технологіями та їх практичне використання. Кожний елемент інфраструктури відіграє важливу роль у функціонуванні ринку освітніх послуг, без будь-якого з них неможливе досягнення позитивного економічного ефекту. Це забезпечить процес формування власного інноваційного потенціалу та конкурентоспроможність держави. Тому поряд з розвитком ринкової

інфраструктури особливого значення набуває проблема розвитку інфраструктури ринку освітніх послуг.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, інфраструктура освітнього ринку представляє собою систему організацій та установ, які забезпечують рух товарів та послуг на цьому ринку. Це можуть бути освітні тренінгові центри, інститути підвищення кваліфікації, консалтингові підприємства по підготовці і перепідготовці кадрів, бібліотеки тощо. Тому зрозуміло, що інфраструктурі ринку освіти, як і інфраструктурі будь-якого іншого ринку, притаманний допоміжний характер по забезпеченню умов для створення кінцевого продукту.

Бібліографічний список

1. Мочерний С.В. Економічна теорія : [підручник] / С.В. Мочерний, М.В. Довженко. - К. : Видавничий центр «Академія», 2004. - 856 с.
2. Кудрейко О.М. Інфраструктурне забезпечення державного управління розвитком системи освіти в Україні / О.М. Кудрейко // Державне управління: удосконалення та розвиток : [електронне наукове фахове видання]. - 2013. - № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=772>.
3. Загальний огляд системи вищої освіти України / Керівник дослідження Тарас Фініков [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://refdb.ru/look/1902656-pall.html>.
4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), А.М. Гуржій (заст. голови), О.Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В.Г. Кременя ; Нац. акад. пед. наук України. – К. : Педагогічна думка, 2016. - 448 с.
5. Інноваційна діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com/12120124/investuvannya/tehnopolis>.
6. Атаманова Ю. Теоретичні проблеми становлення інноваційного права України / Ю. Атаманова. – Х. : Факт, 2006. – 256 с.
7. Ревуцький С. Технологічні парки в Україні як важлива форма інноваційної інфраструктури / С. Ревуцький // Інноваційна інфраструктура в контексті національної інноваційної системи (економіко-правові проблеми) : [монографія] / [за наук. ред. О. Бутнік-Сіверського]. - К. : НДІ ІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2011. - С. 234-240.
8. Про наукові парки : Закон України 25 червня 2009 року № 1563-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sm.znaimo.com.ua/docs/1405/index-4133.html>.

References

1. Mochernyi, S.V. and Dovzhenko, M.V. (2004), *Ekonomichna teoriia* [Economic theory], textbook, Vydavnychiy tsentr "Akademiiia", Kyiv, Ukraine, 856 p.
2. Kudreiko, O.M. (2013), "Infrastructure provision of public administration for the development of the education system in Ukraine", *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok :[elektronne naukove fakhove vydannia]*, no. 3, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=772> (access date May 25, 2017).
3. *Zahalnyi ohliad systemy vyshchoi osvity Ukrainy* [General overview of Ukraine's higher education system], available at: <https://refdb.ru/look/1902656-pall.html> (access date June 20, 2017).
4. Kremen, V.H., Luhovyi, V.I., Hurzhii, A.M. and Savchenko, O.Ya. (2016), *Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini* [National report on the state and prospects of education in Ukraine], Pedagogichna dumka, Kyiv, Ukraine, 448 p.
5. *Innovatsiina diialnist* [Innovative activities], available at: <http://pidruchniki.com/12120124/investuvannya/tehnopolis> (access date May 25, 2017).
6. Atamanova, Yu. (2006), *Teoretychni problemy stanovlennia innovatsiinoho prava Ukrainy* [Theoretical problems of the formation of the innovation law of Ukraine], Fakt, Kharkiv, Ukraine, 256 p.
7. Revutskyi, S. (2011), "Technological parks in Ukraine as an important form of innovation infrastructure", *Innovatsiina infrastruktura v konteksti natsionalnoi innovatsiinoi systemy (ekonomiko-pravovi problemy)* [Innovative infrastructure in the context of the national innovation system (economic and legal problems)], monograph, NDI IV NAPrNU, "Lazuryt-Polihraf", Kyiv, Ukraine, pp. 234-240.
8. Verkhovna Rada Ukrainy (2009), Pro naukovi parky [About science parks], Zakon Ukrainy dated 25.06.2009 no. 1563-VI, available at: <http://sm.znaimo.com.ua/docs/1405/index-4133.html> (access date May 28, 2017).

Бабовал Н.Р. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Мета - вивчення стану функціонування інфраструктури ринку освітніх послуг; з'ясування проблем сучасного розвитку інфраструктури ринку освітніх послуг, визначення його впливу на процеси розвитку економіки країни.

Методика дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі методи: діалектичний і

абстрактно-логічний (пізнання сутності, особливостей вивчення інфраструктури ринку освітніх послуг); бібліографічний (вивчення та опрацювання наукових праць, які присвячені вищезазначеній темі); системного узагальнення, порівняння (при вивченні міжнародних та донорських програм).

Результати. Окреслено та оцінено сучасний стан функціонування інфраструктури ринку освітніх послуг. Виявлено перспективи розвитку інфраструктурного забезпечення державного регулювання ринку освітніх послуг. Встановлено, що розвиток інфраструктури ринку надання освітніх послуг вимагає нових інноваційних підходів у впровадженні освітньо-наукового процесу у ВНЗ та потребує комплексного забезпечення. Обґрунтовано, що на регіональному рівні органи влади повинні брати активну участь у створенні навчально-наукових інноваційних центрів відповідно до запиту регіону та має діяти, так звана, модель взаємного партнерства: вищий навчальний заклад – індустрія (промисловість) – держава. Запропоновано напрями модернізації системи державного регулювання освітньої сфери України.

Наукова новизна. Комплексно вивчені основні складові формування інфраструктури з надання освітніх послуг. Визначена інфраструктура освітнього ринку, яка представляє собою систему організацій та установ, які забезпечують рух товарів та послуг на цьому ринку - освітні тренінгові центри, інститути підвищення кваліфікації, консалтингові підприємства по підготовці і перепідготовці кадрів, бібліотеки тощо.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані у діяльності вищих навчальних закладів при обґрунтуванні та наданні якісних освітніх послуг.

Ключові слова: інфраструктура, ринок освітніх послуг, система освіти, освітній процес, освітні реформи, механізми державного управління, інфраструктура ринку освітніх послуг.

Baboval N.R. DEVELOPMENT OF INFRASTRUCTURE OF THE MARKET OF EDUCATIONAL SERVICES OF HIGH SCHOOL IN UKRAINE

Purpose is studying the state of functioning of the infrastructure of the educational services market; solving of problems of modern development of the infrastructure of the educational services market, determination of its influence on the processes of development of the country's economy.

Methodology of research. In the process of research, the following methods were used: dialectic and abstract-logical (knowledge of the essence, features of the study of the infrastructure of the educational services market); bibliographic (studying and processing of scientific works devoted to the aforementioned topic); systemic generalization, comparison (in the study of international and donor programs).

Findings. The current state of functioning of the infrastructure of the educational services market was outlined and appreciated. The prospects of development of the infrastructure support of the state regulation of the educational services market are revealed. It was established that the development of the infrastructure of the market for the provision of educational services requires new innovative approaches in the implementation of the educational and scientific process at universities and requires comprehensive provision. It was substantiated that at the regional level, the authorities should actively participate in the creation of educational and research innovation centers in accordance with the request of the region and act, the so-called model of mutual partnership: the higher educational institution - industry (industry) - the state. The directions of modernization of the state regulation system of the educational sphere of Ukraine are proposed.

Originality. It was comprehensive studied of the main components of the formation of infrastructure for the provision of educational services. The infrastructure of the educational market is defined, which is a system of organizations and institutions that provide the movement of goods and services in this market educational training centers, institutes of advanced training, consulting enterprises for training and retraining of personnel, libraries, etc.

Practical value. The results of the research can be used in the activity of higher education institutions in substantiating and providing qualitative educational services.

Key words: infrastructure, educational services market, educational system, educational process, educational reforms, mechanisms of public administration, infrastructure of educational services market.

Бабовал Н.Р. РАЗВИТИЕ ИНФРАСТРУКТУРЫ РЫНКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ В УКРАИНЕ

Цель. Изучение состояния функционирования инфраструктуры рынка образовательных услуг; выяснение проблем современного развития инфраструктуры рынка образовательных услуг, определение его влияния на процессы развития экономики страны.

Методика исследования. В процессе исследования использовались следующие методы: диалектический и абстрактно-логический (познание сущности, особенностей изучения инфраструктуры рынка образовательных услуг); библиографический (изучение научных трудов, посвященных вышеуказанной теме) системного обобщения, сравнения (при изучении международных и донорских программ).

Результаты. Определено и оценено современное состояние функционирования инфраструктуры рынка образовательных услуг. Вывявлено перспективы развития инфраструктурного обеспечения государственного регулирования рынка образовательных услуг. Установлено, что развитие инфраструктуры рынка предоставления образовательных услуг требует новых инновационных подходов во внедрении научно-образовательного процесса в ВУЗы и требует комплексного обеспечения. Обосновано, что на региональном уровне органы власти должны принимать активное участие в создании учебно-научных инновационных центров в соответствии с запросом региона и должна действовать так называемая модель взаимного партнерства: ВУЗ - индустрия (промышленность) - государство. Предложены направления модернизации системы государственного регулирования образовательной сферы Украины.

Научная новизна. Комплексно изучены основные составляющие формирования инфраструктуры по предоставлению образовательных услуг. Определена инфраструктура образовательного рынка, которая представляет собой систему организаций и учреждений, обеспечивающих движение товаров и услуг на этом

рынке - образовательные тренинговые центры, институты повышения квалификации, консалтинговые предприятия по подготовке и переподготовке кадров, библиотеки и т.п.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы в деятельности высших учебных заведений при обосновании и предоставлении качественных образовательных услуг.

Ключевые слова: инфраструктура, рынок образовательных услуг, система образования, образовательный процесс, образовательные реформы, механизмы государственного управления, инфраструктура рынка образовательных услуг.